

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE
ELNÖKÉTŐL

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1489 -0/2013.
Érkezett:	2013 OKT 10.
Példány:	1
Melléklet:	db
Kezelőiroda:	PL

Kezelt Gorda
2013. X. 10.
PL

Dr. Paczolay Péter úrnak
a Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának
elnöke

Ikt. sz.: 420/2013.

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bek. c) pontja alapján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (2) bek. a) pontjában foglalt hivatkozásokkal – a Pedagógusok Szakszervezetének képviselőjében –

alkotmányjogi panaszt

nyújtok be, kezdeményezve, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, miszerint a a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításáról szóló 2013. évi CXXXVII. törvény 2-3. §-a, valamint a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 6. §-a, 13-19. §-a, 36. §-ának (1)-(2) bekezdése ellentétes az Alaptörvény B cikk (1) bekezdésével:

„(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

Mindezekre tekintettel kérem, hogy az Alkotmánybíróság a támadott Korm. rendeletet visszamenőleges hatállyal a hatályba léptetésének napjára – 2013. szeptember 1-jére – semmisítse meg.

I n d o k o l á s

I.

A támadott rendelkezések

2013. évi CXXXVII. törvény

2. § (1) Az Nkt. 64. § (2) bekezdése a következő szöveggel lép hatályba:

„(2) A köznevelési intézményben pedagógus-munkakörben foglalkoztatottakra a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény gyakornokra és gyakornoki időre, továbbá az előmeneteli és illetményrendszerre, minősítésre vonatkozó rendelkezései - a jubileumi jutalomra vonatkozó rendelkezések kivételével - nem alkalmazhatóak.”

(2) Az Nkt. 64. §-a a következő (2a) bekezdéssel kiegészülve lép hatályba:

„(2a) A köznevelési intézményben pedagógus-munkakörben foglalkoztatottakra a

közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény pihenőidőre vonatkozó rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

- a) a középfokú végzettségű pedagógusnak évi 20, a felsőfokú végzettségű pedagógusnak évi 21 munkanap alapszabadság jár,
- b) a fizetési fokozat alapján járó pótszabadság nem illeti meg az oktató, nevelő munkát végzőknek járó pótszabadságra jogosult pedagógust,
- c) a szabadságra vonatkozó rendelkezések alkalmazásában fizetési fokozat alatt fizetési kategóriát kell érteni.”

3. § Az Nkt. 65. §-a a következő (9) bekezdéssel kiegészülve lép hatályba:

„(9) A 64-65. §-ban foglaltakat alkalmazni kell

- a) a pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézményben pedagógiai szakértő, pedagógiai előadó munkakörben,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény hatálya alá tartozó intézményben pedagógus-munkakörben foglalkoztatott tekintetében is.”

326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet

2. A gyakornoki idő és a mentor

6. § (1) Az intézményvezető kijelöli a szakmai vezetőt (a továbbiakban: mentor), aki segíti a gyakornokot a köznevelési intézményi szervezetbe történő beilleszkedésben és a pedagógiai-módszertani feladatok gyakorlati megvalósításában. A mentor legalább félévente írásban értékeli a gyakornok tevékenységét, és az értékelést átadja az intézményvezetőnek és a gyakornoknak.

(2) A mentor támogatja a gyakornokot az általa ellátott pedagógus-munkakörrel kapcsolatos tevékenységében, e körben segíti

a) az iskola helyi tantervében és pedagógiai programjában, az óvoda, a kollégium pedagógiai programjában a munkaköri feladataira vonatkozó előírások értelmezésében és szakszerű alkalmazásában,

b) a tanítási (foglalkozási) órák felépítésének, az alkalmazott pedagógiai módszereknek, tanításhoz alkalmazott segédleteknek, tankönyveknek, taneszközöknek (foglalkozási eszközöknek) a célszerű megválasztásában,

c) a tanítási (foglalkozási) órák előkészítésével, megtervezésével és eredményes megtartásával kapcsolatos írásbeli teendők ellátásában, valamint

d) a minősítő vizsgára való felkészülésében.

(3) A mentor szükség szerint, de negyedévenként legalább egy, legfeljebb négy alkalommal látogatja a gyakornok tanítási (foglalkozási) óráját, és ezt követően óramegbeszélést tart, továbbá, amennyiben a gyakornok igényli, hetente konzultációs lehetőséget biztosít számára.

5. A szakmai gyakorlati idő számítása, az átsorolás időpontja

13. § (1) A magasabb fokozatba történő előrelépéshez szükséges szakmai gyakorlat

- a) pedagógus-munkakörben,
- b) pedagógiai szakértő, pedagógiai előadó munkakörben közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban,
- c) óraadói megbízásra szóló polgári jogi jogviszony keretében,
- d) az Európai Iskolákban pedagógus-munkakörben munkaviszonyban,
- e) pedagógus-képzést folytató felsőoktatási intézményben folytatott oktatói tevékenységgel, vagy
- f) a miniszter igazolása alapján közszolgálati jogviszony keretében köznevelés országos irányításával összefüggő munkakörben eltöltött szakmai tevékenységgel szerezhető meg.

(2) A szakmai gyakorlat időtartamába nem számít be a foglalkoztatási jogviszony esetén a fizetés nélküli szabadság harminc napot meghaladó időtartama, továbbá a jogviszonyban pedagógus-munkakörben eltöltött idő, ha a pedagógus foglalkoztatása nem érte el a munkakörre megállapított heti neveléssel-oktatással lekötött munkaidő huszonöt százalékát.

(3) A magasabb fokozatba történő besorolásra a sikeres minősítő vizsgát vagy minősítést követő év első napjával kerül sor.

14. § (1) Ha a pedagógus-munkakörre létesített foglalkoztatási jogviszony esetén a fizetés nélküli szabadság a harminc napos időtartamot meghaladja, a minősítési eljárás a harminc napot meghaladó fizetés nélküli szabadság megszűnését követően kezdeményezhető.

(2) Ha a pedagógus-munkakörre létesített foglalkoztatási jogviszony megszűnik, a minősítési eljárás a pedagógus-munkakörre létesített újabb foglalkoztatási jogviszony létesítését követően csak a pedagógus-munkakörre létesített foglalkoztatási jogviszony megszűnése és ismételt létesítése között eltelt idő, de legfeljebb két év után kezdeményezhető.

(3) A legalább hat év nem pedagógus-munkakörben szerzett szakmai gyakorlattal rendelkező és pedagógus-munkakörre foglalkoztatási jogviszonyt létesítő személy mentesül az előmeneteli rendszer gyakornoki szakasza követelményeinek teljesítése alól, és Pedagógus I. fokozatba kerül besorolásra.

15. § Az 1-14. §-ban foglaltakat alkalmazni kell

a) a pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézményben pedagógiai szakértő, pedagógiai előadó, valamint

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény hatálya alá tartozó intézményben pedagógus-munkakörben

foglalkoztatott tekintetében is azzal az eltéréssel, hogy a besorolás szerinti fokozat megnevezése igazodik a munkakör megnevezéséhez.

6. A pedagógusok illetménypótléka megállapításának részletes szabályai

16. § (1) A magasabb vezetői megbízás megszűnését megelőzően legalább tíz évig intézményvezetői megbízással rendelkező pedagógus „címzetes igazgatói” címben és pótlékban részesül, amennyiben intézményvezetői megbízásának lejártát vagy megszűnését követően továbbra is a korábban általa vezetett intézményben marad. A pótlék mértéke a volt intézményvezető korábbi vezetői pótlékának huszonöt százaléka.

(2) Osztályfőnöki pótlékra jogosult az a pedagógus, aki iskolában osztályfőnöki feladatokat, kollégiumban, alapfokú művészeti iskolában önálló tanulócsoporthelyettes vezetői feladatot lát el.

(3) A munkaközösség-vezetői (tanszakvezetői, tagozatvezetői, szakosztályvezetői) pótlékra az a pedagógus jogosult, aki intézményi munkaközösség-vezetői (tanszakvezetői, tagozatvezetői, szakosztályvezetői) vagy intézmények közötti munkaközösség-vezetői (tanszakvezetői, tagozatvezetői, szakosztályvezetői) feladatot lát el.

(4) A tagintézmény-vezető, intézményegység-vezető az intézményvezető-helyettesi pótlék

a) felső határa alapján megállapított pótlékra jogosult, ha a tagintézmény, intézményegység gyermek-, tanulólétszáma meghaladja a hétszázötven főt,

b) az illetményalap harminc százalékának megfelelő pótlékra jogosult, ha a tagintézmény, intézményegység gyermek-, tanulólétszáma meghaladja a kettőszázötven főt, de legfeljebb hétszázötven fő,

c) alsó határa alapján megállapított pótlékra jogosult, ha a tagintézmény, intézményegység gyermek-, tanulólétszáma legfeljebb kettőszázötven fő.

(5) A tagintézményvezető-helyettes és az intézményegységvezető-helyettes az intézményvezető-helyettesi pótlék alsó határa alapján megállapított pótlékra jogosult.

(6) Nemzetiségi pótlékra az a pedagógus jogosult, aki nemzetiségi nyelvű óvodában, iskolában, kollégiumban állandó jelleggel, neveléssel-oktatással lekötött munkaidejének legalább ötven százalékában nemzetiségi anyanyelven nevelő, oktató munkát végez. E pótlékra jogosult az a

pedagógus is, aki óvodában, iskolában siket vagy nagyothalló gyermekek, tanulók nevelésénél, oktatásánál a jelnyelvet is alkalmazza, feltéve, hogy rendelkezik a szakértő jeltolmács vagy fordító jeltolmács szakképzettséggel.

(7) Gyógypedagógiai pótléokra az a pedagógus jogosult, aki sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelését, iskolai nevelés-oktatását, kollégiumi nevelését vagy fejlesztő nevelés-oktatását a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint végzi, feltéve, ha kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal foglalkozik, vagy ha az általa felkészített sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók aránya az intézményben a nevelési év, tanév első napján eléri a harminchárom százalékot.

(8) A nehéz körülmények között végzett munkáért járó pótléokra az a pedagógus jogosult, aki olyan köznevelési intézményben dolgozik, amely a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről szóló kormányrendelettel kiadott jegyzékben a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott települések között szereplő községben található.

(9) A pedagógus számára jogszabályban meghatározottak szerint az (1)-(8) bekezdésben meghatározott pótlékokon felül további pótlék is megállapítható.

7. A pedagógusok munkaidejének beosztása

17. § (1) A pedagógus számára a kötött munkaidőnek neveléssel-oktatással le nem kötött részében

1. foglalkozások, tanítási órák előkészítése,
2. a gyermekek, tanulók teljesítményének értékelése,
3. az intézmény kulturális és sportéletének, versenyeknek, a szabadidő hasznos eltöltésének megszervezése,
4. a tanulók nevelési-oktatási intézményen belüli önszerveződésének segítségével összefüggő feladatok végrehajtása,
5. előre tervezett beosztás szerint vagy alkalomszerűen gyermekek, tanulók - tanórai és egyéb foglalkozásnak nem minősülő - felügyelete,
6. a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos feladatok végrehajtása,
7. a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő feladatok végrehajtása,
8. eseti helyettesítés,
9. a pedagógiai tevékenységhez kapcsolódó ügyviteli tevékenység,
10. az intézményi dokumentumok készítése, vezetése,
11. a szülővel történő kapcsolattartás, szülői értekezlet, fogadóóra megtartása,
12. osztályfőnöki munkával összefüggő tevékenység,
13. pedagógusjelölt, gyakornok szakmai segítése, mentorálása,
14. a nevelőtestület, a szakmai munkaközösség munkájában történő részvétel,
15. munkaközösség-vezetés,
16. az intézményfejlesztési feladatokban való közreműködés,
17. környezeti neveléssel összefüggő feladatok ellátása,
18. iskolai szertár fejlesztése, karbantartása,
19. hangszerkarbantartás megszervezése,
20. különböző feladatellátási helyekre történő alkalmazás esetében a köznevelési intézmény telephelyei közötti utazás, valamint
21. a pedagógiai program célrendszerének megfelelő, az éves munkatervben rögzített, tanórai vagy egyéb foglalkozásnak nem minősülő feladat ellátása rendelkezhető el.

(2) Egyéb foglalkozás a tantárgyfelosztásban tervezhető, rendszeres nem tanórai foglalkozás, amely

- a) szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör,
- b) sportkör, tömegsport foglalkozás,

c) egyéni vagy csoportos felzárkóztató, fejlesztő foglalkozás,
 d) egyéni vagy csoportos tehetségfejlesztő foglalkozás,
 e) napközi,
 f) tanulószoba,
 g) tanulást, iskolai felkészülést segítő foglalkozás,
 h) pályaválasztást segítő foglalkozás,
 i) közösségi szolgálattal kapcsolatos foglalkozás,
 j) diákönkormányzati foglalkozás,
 k) felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, speciális ismereteket adó egyéni vagy csoportos, közösségi fejlesztést megvalósító csoportos, a szabadidő eltöltését szolgáló csoportos, a tanulókkal való törődést és gondoskodást biztosító egyéni, a kollégiumi közösségek működésével összefüggő csoportos kollégiumi, valamint szakkollégiumi foglalkozás,

l) tanulmányi szakmai, kulturális verseny, házi bajnokság, iskolák közötti verseny, bajnokság, valamint

m) az iskola pedagógiai programjában rögzített, a tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozás lehet.

(3) A pedagógus a kötött munkaidőben köteles a nevelési-oktatási intézményben, pedagógiai szakszolgálati intézményben tartózkodni, kivéve, ha kizárólag az intézményen kívül ellátható feladatot lát el. A kollektív szerződés, ennek hiányában a munkáltató határozza meg, hogy melyek azok a feladatok, amelyeket a pedagógusnak a nevelési-oktatási intézményben, pedagógiai szakszolgálat intézményében, és melyek azok a feladatok, amelyeket az intézményen kívül lehet teljesítenie.

(4) A neveléssel-oktatással lekötött munkaidejét meghaladóan a pedagógusnak további tanórai és egyéb foglalkozás megtartása akkor rendelhető el, ha

a) a munkakör nincs betöltve, a pályázati eljárás idejére,

b) a munkakör nincs betöltve, és az álláshelyre kiírt nyilvános pályázat sikertelen volt, feltéve, hogy a munkaközvetítési eljárás sikertelen maradt, és a pedagógusok állandó helyettesítési rendszerében sem áll rendelkezésre megfelelő szakember vagy

c) a betöltött munkakör feladatainak ellátása betegség, baleset vagy egyéb ok miatt váratlanul lehetetlenné vált.

(5) A (4) bekezdésben meghatározottak alapján az egy pedagógusnak elrendelhető tanórai és egyéb foglalkozások száma egy tanítási napon a kettő, egy tanítási héten a hat órát nem haladhatja meg. A neveléssel-oktatással lekötött munkaidő felső határa felett eseti helyettesítés a (4) bekezdésben foglaltak alapján rendelhető el, egy pedagógus számára tanítási évenként legfeljebb harminc tanítási napra.

(6) Azokban a kollégiumokban, amelyekben a pedagógiai felügyelői munkakör nem került bevezetésre, a pedagógus neveléssel-oktatással lekötött munkaideje heti harminc, gyakorló kollégiumban és fogyatékos tanulók kollégiumában heti huszonhat óra, amely teljesíthető az iskolai vagy kollégiumi foglalkozáson részt nem vevő tanulók - étkezési, alvási és a heti pihenőnapon, munkaszüneti napon teljesített ügyeleti időn kívüli - folyamatos pedagógiai felügyeletének ellátásával is. Ebben az esetben a kollégiumi pedagóguslétszám meghatározásánál figyelembe kell venni a tanulók nemenként és épületenként megadott létszámát, a kollégiumi foglalkozási időn kívül nemenként és épületenként átlagosan 100, legfeljebb 120 fős tanulói csoporthoz egy pedagógussal számolva.

(7) Az intézményvezető az órarend és a munkatervben meghatározott feladatok alapján az intézményben foglalkoztatott pedagógusok vonatkozásában munkaidő-nyilvántartást vezet, és a munkavégzést havonta igazolja.

(8) Az állami intézményfenntartó központ által fenntartott iskola intézményvezetője az iskolai tantárgyfelosztást a területileg illetékes tankerület vezetőjével egyeztetve készíti el.

18. § A szakszervezetek tisztségviselőit, továbbá a Közalkalmazotti Tanács tagjait és elnökét megillető munkaidő-kedvezményt a pedagógus kötött munkaidejének terhére kell kiadni oly módon, hogy a munkaidő-kedvezmény nyolcvan százaléka a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőre, húsz százaléka a neveléssel-oktatással lekötött idő felső határa feletti kötött munkaidőre essen.

19. § (1) A köznevelési intézmény munkatervében - az intézményi feladatokkal összhangban - meg kell tervezni

a) középiskola esetén a középszintű és az emelt szintű érettségi vizsga és a szakmai vizsga vizsgáztató bizottságainak munkájában részt vevő, továbbá a pedagógusok minősítésében és az országos-pedagógiai szakmai ellenőrzésben, a szaktanácsadói feladatokban közreműködő,

b) szakiskola esetén a szakmai vizsga vizsgáztató bizottságainak munkájában részt vevő,

c) a pedagógusok minősítésében és az országos-pedagógiai szakmai ellenőrzésben közreműködő pedagógusok várható munkaidő-beosztását oly módon, hogy az érintettek részt tudjanak venni a felsorolt feladatok végrehajtásában.

(2) A középszintű és emelt szintű érettségi vizsga és a szakmai vizsga napjait, továbbá a minősítésben és az országos-pedagógiai szakmai ellenőrzésben történő részvétel napjait a munkatervben a közreműködő pedagógusok tekintetében tanítás nélküli munkanapként kell megtervezni.

(3) A munkáltató a munkatervben meghatározott feladatok elosztása során az egyenlő bánásmód követelményét köteles megtartani. Ennek érdekében a tanítás elrendelésénél, és az egyéb feladatok szétosztásánál biztosítani kell az arányos és egyenletes feladatelosztást a nevelőtestület tagjai között.

36. § (1) A gyakornokra, a gyakornoki időre és a minősítő vizsgára vonatkozó rendelkezéseket az e rendelet hatálybalépését követően létesített foglalkoztatási jogviszonyok esetében kell alkalmazni. Az e rendelet hatálybalépése előtt létesített közalkalmazotti jogviszonyok esetében a Kjt.-nek és a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben című 138/1992. (X. 8.) Korm. rendeletnek (a továbbiakban: Kjt. vhr.) a gyakornokra és a gyakornoki időre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal, hogy amennyiben a közalkalmazott a Kjt. és a Kjt. vhr. gyakornokra és gyakornoki időre vonatkozó rendelkezései alapján „megfelelt” minősítést kap, a Pedagógus I. fokozatba kell besorolni. Az Mt. hatálya alá tartozó pedagógust két év szakmai gyakorlat megszerzése után a Pedagógus I. fokozatba kell besorolni.

(2) A 2013. szeptember 1-jén Pedagógus I. fokozatba besorolt, több mint nyolc év szakmai gyakorlattal rendelkező pedagógus minősítési eljárása során 2013. szeptember 1. és 2018. június 30. között a 3. § (1) bekezdésében meghatározott, a minősítési eljárásra történő jelentkezéshez szükséges szakmai gyakorlat időtartamára vonatkozó szabályt nem kell alkalmazni. A 2013. szeptember 1-jén Pedagógus I. fokozatba besorolt, több mint nyolc év szakmai gyakorlattal rendelkező pedagógus először 2014-ben kezdeményezheti a minősítési eljárást.

II.

Az alkotmányjogi panasz benyújtásának joga

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bek. c) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (2) bek. a) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezheti – alkotmányjogi panasz benyújtásával – az Alaptörvény-ellenes jogszabály megsemmisítését az, akire nézve hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következik be a jogsérelem, feltéve, hogy nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás.

A Pedagógusok Szakszervezetének jogait közvetlenül sértik a megtámadott rendelkezések a következők miatt:

1. A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi C. törvény XXI. fejezete határozza meg a szakszervezetek részvételét a munka világában. A munka törvénykönyve 272. § (2) bekezdése szerint a szakszervezet jogosult a munkavállalókat a munkaügyi kapcsolatokkal vagy a munkaviszonnyal összefüggő kérdésekben tájékoztatni.

A munka törvénykönyve 272. § (4) bekezdése alapján a szakszervezet a munkáltatótól a munkavállalók munkaviszonnyal összefüggő gazdasági és szociális érdekeivel kapcsolatosan tájékoztatást kérhet.

A munka törvénykönyve 272. § (5)-(7) bekezdése szerint:

„(5) A szakszervezet jogosult a munkáltatói intézkedéssel (döntéssel) vagy annak tervezetével kapcsolatos véleményét a munkáltatóval közölni, ezzel összefüggésben konzultációt kezdeményezni.

(6) A szakszervezet joga, hogy a munkavállalókat a munkáltatóval, vagy ennek érdek-képviselői szervével szemben anyagi, szociális, valamint élet- és munkakörülményeiket érintő jogaikkal és kötelezettségeikkel kapcsolatban képviselje.

(7) A szakszervezet jogosult a tagját – meghatalmazás alapján – gazdasági és szociális érdekeinek védelme céljából bíróság, hatóság és egyéb szervek előtt képviselni.”

A munka törvénykönyve 274. § (1) bekezdése szerint a munkavállalót szakszervezeti érdek-képviselői tevékenységének ellátása érdekében munkaidő-kedvezmény illeti meg, továbbá a megjelölt munkavállaló mentesül munkavégzési kötelezettsége alól a munkáltatóval való konzultáció tartamára. A munkaidő-kedvezményt a szakszervezet által megjelölt munkavállaló veheti igénybe.

Az említett rendelkezéseket a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó munkáltatóknál is érvényesíteni kell.

2. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény [a továbbiakban: közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény] 7. §-a meghatározza az állami intézményfenntartó központ és a reprezentatív szakszervezetek kapcsolatrendszerét:

"A 6-6/A. §-ban foglaltakat a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szerinti állami intézményfenntartó központ tekintetében a következő eltéréssel kell alkalmazni:

a) a tankerületi igazgató a járási, a megyeközponti tankerületi igazgató a járási továbbá a megyei jelentőségű, közalkalmazottak jogviszonyát érintő kérdésekben az érintett, járási, illetve megyei szinten reprezentatív szakszervezetekkel a járási, illetve a megyei szintű érdekegyeztető fórum keretei között egyeztet,

b) járási, megyei szinten azt a szakszervezetet kell reprezentatívnak tekinteni, amelynek közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri a járási tankerület illetékességi területén, illetve a megyeközponti tankerület illetékességi területén az ágazatban foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10%-át,

c) az állami intézményfenntartó központ elnöke a közalkalmazottak jogviszonyát érintő - az ágazati érdekegyeztető fórum hatáskörébe tartozó kérdések kivételével - országos jelentőségű kérdésekben a reprezentatív szakszervezetek elnökeivel kialakított országos egyeztető fórum keretei között egyeztet.

A Pedagógusok Szakszervezete, mint reprezentatív szakszervezet, a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény 6. §-a alapján is ellát feladatokat:

"6. § A munkaügyi kapcsolatokat és a közalkalmazotti jogviszonyt érintő

a) ágazati jelentőségű kérdésekben az ágazati miniszter (a továbbiakban: miniszter) az országos önkormányzati érdek-képviselői szervezetek bevonásával az érintett ágazatban, alágazatban, szakágazatban (a továbbiakban együtt: ágazat) reprezentatív szakszervezetekkel a KOMT-ban vagy a (6) bekezdés szerinti ágazati érdekegyeztető fórumban,

b) területi (megyei) vagy települési jelentőségű, ezen belül egyes ágazatokba tartozó közalkalmazottak jogviszonyát érintő kérdésekben a fenntartó az érintett, területi vagy települési

szinten reprezentatív szakszervezetekkel a fenntartói szintű érdekegyeztető fórumban egyeztetet."

3. A Pedagógusok Szakszervezetének törvényben biztosított jogosítványai sérültek, azáltal hogy a támadott törvény és a kormányrendelet megjelenése és hatályba lépése oly módon valósult meg, amely kizárta annak lehetőségét, hogy a Pedagógusok Szakszervezete megismerje azokat a közalkalmazotti jogokat és kötelezettségeket, amelyek tekintetében az említett feladatokat jogosult ellátni, illetve el kellett volna látnia.

Ez azért különösen súlyos sérelem, mivel 2013. szeptember 1-jén valamennyi pedagógus-munkakörben foglalkoztatott szakszervezeti taggal a munkáltatójának munkaszerződés-módosítást, illetve közalkalmazotti szerződés-módosítást kellett kötnie. A Pedagógusok Szakszervezete nem tudott felkészülni e feladatainak ellátására, mivel nem állt rendelkezésére kellő idő ahhoz, hogy az új, a kormányrendeletben rögzített rendelkezéseket megismerje, és annak alapján érdekvédelmi tevékenységeit országos, területi és munkahelyi szinten el tudja látni.

Ugyanezen okoknál fogva a munkaidő-kedvezményel kapcsolatos döntések meghozatalára sem jutott lehetősége a Pedagógusok Szakszervezetének.

Ezek a jogsérelmek bírói döntés nélkül következtek be, jogorvoslati eljárás igénybevételére pedig nincs lehetőség

III.

A jogállamiság követelményeinek sérelme

1. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 64. §-a teljes egészében újraszabályozza a köznevelési intézményekben pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak alkalmazásával, illetményének megállapításával kapcsolatos kérdéseket. Az említett paragrafus kiveszi a pedagógusokat a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény hatálya alól az illetményrendszer és a gyakornoki idő tekintetében. Új szabályokat állapít meg, amelyek irányadóak a munkavállalókra is. Ez merőben új és szokatlan megoldás, mivel a munkavállalók tekintetében a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő számítására vonatkozó előírásait nem kellett alkalmazni.

2. Döntő módon változott meg a pedagógusok foglalkoztatásának rendje is a nemzeti köznevelésről szóló törvény 62. §-ának (5)-(13) bekezdései alapján. Az új előírások lényege, hogy a pedagógus-munkakörben dolgozók heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát, az úgynevezett kötött munkaidőt az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátására köteles fordítani, a pedagógus, a munkaidő fennmaradó részét pedig maga jogosult meghatározni.

A teljes munkaidő ötvenöt-hatvanöt százalékában az úgynevezett neveléssel-oktatással lekötött időben tanórai és egyéb foglalkozások megtartása rendelhető el. A kötött munkaidő fennmaradó részében a pedagógus a nevelést-oktatást előkészítő, neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lát el.

3. A közoktatásról szóló 1993. LXXIX. törvény 16. §-ának (4) bekezdése szerint "A nevelési-oktatási intézményekben és a pedagógiai szakszolgálat intézményeiben a pedagógus munkakörökben dolgozó pedagógus heti teljes munkaideje a kötelező órából, valamint a nevelő-, illetve nevelő és oktató munkával vagy a gyermekekkel, tanulókkal a szakfeladatának megfelelő foglalkozással összefüggő feladatok ellátásához szükséges időből áll. A pedagógus kötelező óráját a gyermekekkel, tanulókkal való közvetlen foglalkozásra, illetőleg a tanórai foglalkozás keretében való nevelésre, oktatásra köteles fordítani."

4. Ha a pedagógus a kötelező órájánál többet tanított, a munkáltatónak óradíjat kellett fizetnie. Ez a foglalkoztatási rend változott meg alapjaiban, melynek egyik lényeges eleme, hogy a

többlettanításért nem jár díjazás. Az új rendelkezéseket azonban a hatályba lépése előtt módosította az Országgyűlés. A nemzeti köznevelésről szóló törvényt módosító 2013. évi CXXVII. törvény 2. §-a megváltoztatta a törvény 64. § (2) bekezdését 2013. augusztus 27-én. Ez a rendelkezés is 2013. szeptember 1-jén lépett hatályba.

5. A nemzeti köznevelésről szóló törvény ismertetett előírásai azonban nem alkalmazhatók a támadott kormányrendelet rendelkezései nélkül, amelyek meghatározzák a gyakornoki időt és annak tartamát [Korm. r. 6. §], a szakmai-gyakorlati idő számítását [Korm. r. 13-15. §], az illetménypótlék megállapításának szabályait [16. §], a pedagógusok munkaidejének beosztását [17-19. §], a gyakornoki minősítő vizsgára vonatkozó átmeneti szabályokat [Korm. r. 36. § (1) bek.], valamint a Pedagógus I. fokozatba történő besorolás átmeneti szabályait [36. § (2) bek.] E rendelkezéseket 2013. szeptember 1-jétől kell őket alkalmazni. A támadott kormányrendelet kihirdetésének napja 2013. augusztus 30., hatályba lépésének napja 2013. szeptember 1.

6. Az Alkotmánybíróság számtalan esetben vizsgálta a jogszabályok kihirdetésének és hatályba lépésének rendjét arról az oldalról, hogy az megfelel-e a jogállami követelményeknek. Legutóbb a 6/2013. (III. 1.) AB határozatban mutatott rá arra, hogy „az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint jogállami követelmény, hogy a jogszabály hatályba lépésének időpontját úgy kell meghatározni, hogy kellő idő maradjon a jogszabály alkalmazására való felkészülésre. [Alkotmány 2. § (1) bek., Alaptörvény B cikk (1) bek.] Az Alkotmánybíróság a jogszabályok kihirdetésével és hatályba léptetésével kapcsolatos álláspontját a 28/1992. (IV. 30.) AB határozatban (a továbbiakban: ABh.) foglalta össze. E határozat szerint a jogszabály hatályba lépési időpontjának meghatározásakor figyelemmel kell lenni arra, hogy kellő idő maradjon

[234] a) a jogszabály szövegének megszerzésére és áttanulmányozására;

[235] b) a jogalkalmazó szervek számára a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez;

[236] c) a jogszabállyal érintett személyek és szervek számára annak eldöntéséhez, hogy miként alkalmazkodjanak a jogszabály rendelkezéseire, az önkéntes jogkövetés személyi és tárgyi feltételeiről való gondoskodáshoz.”

Az Alkotmánybíróság ugyanennek a határozatnak az indokolásában leszögezte, hogy a jogszabály „alkalmazására való felkészülési idő kirívó hiánya azonban Alaptörvény-ellenességhez vezet. A jogbiztonságot súlyosan sérti, ha az új, illetve többletkötelezettségeket előíró jogszabályi rendelkezés kihirdetése és hatályba lépése közötti felkészülési idő elmarad, vagy olyan rövid, hogy nyilvánvaló, hogy a jogszabály címzettjei jóhiszeműségük, legjobb szándékuk és igyekezetük ellenére sem – vagy csak rendkívüli erőfeszítések árán – tudnának kötelezettségüknek eleget tenni.” Jól érzékelhetően jelen esetben az évtizedes gyakorlatok alapvető megváltoztatásáról van szó. A rendelkezések összességében közel százötvenezer embert érintenek. Ezért a jogalkotónak az Alkotmánybíróság iránymutatásainak gondos mérlegelésével, kellő időben meg kellett volna hoznia a szükséges döntéseket ahhoz, hogy ne sérüljön az Alaptörvény említett rendelkezése.

Tisztelt Elnök Úr!

Mindezekre tekintettel kezdeményezem, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasznak adjon helyt, állapítsa meg a támadott rendelkezések Alaptörvény-ellenességét, és azokat visszamenőleges hatállyal semmisítse meg.

Budapest, 2013. október 8.

Üdvö

